

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

अपाङ्गता भएका
व्यक्तिहरूलाई सम्मान जनक
शब्दहरू प्रयोग गर्न सिकौं ।

नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

वर्ष १३, अंक ३४, पृष्ठ-६ ने.सं. ११३७ कछला गा. तृतीया वि. सं. २०७३ मंसिर १७ गते शुक्रबार DEC. 2016 मूल्य रु. ५।-

कीर्तिपुर नगरपालिकामा भूकम्प पीडितको डेलिगेशन कि त लालपूजा दे, कि त अनुदान रकम दे

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर नगरपालिका वडा नं. ९ र १० का भूकम्प पीडितहरूले कीर्तिपुर नगरपालिका कार्यालयमा मंसिर १४ गते मंगलबार डेलिगेशन गर्दै कि त गढपखालभित्र लालपूजा दिन र भूकम्प पीडितलाई राज्यले दिएको अनुदान रकम दिन दवावमूलक कार्यक्रम गरेको छ ।

वडा नं. ९ र १० मा २०२१ सालमा ब्लक नापी नभएको भनी हालै खटिआएका नापी विभागले नयाँ नापी अनुसार लालपूजा दिन नमिल्ने अवस्था आएपछि कीर्तिपुर नपामा आवश्यक प्रक्रिया अघि बढाउन डेलिगेशन गएको हो । भूकम्प पीडितको भत्केको घरको लालपूजा नभएसम्म अनुदान सम्झौता नगर्नु भन्ने निर्देशिका रहेको छ ।

ब्लक नापी नभएपछि सार्वजनिक जग्गामा घर बनाई बसेको विभाग र सम्बन्धित

मन्त्रालयको अभिव्यक्तिले लालपूजा दिन आलताल गरेपछि डेलिगेशनमा नेतृत्व गर्नुहुने पाँगा विकास सरोकार केन्द्रका अध्यक्ष प्रशान्त महर्जनले पाँगा स्थापनाको इतिहास देवमाला वंशावली (पृष्ठ ९६) नेपाली सम्बत् ६२९/३० सालमा तत्कालीन राजा रत्न मल्लको पालामा ३०० घरको सहर स्थापना गरेको वंशावलीको

एकप्रति प्रशासन प्रमुख सुजिन्द्र महर्जनलाई हस्तान्तरण गरेको थियो ।

प्रशान्त महर्जनले नगरपालिकाले आफ्नो राजस्व बढाउन गढपखालभित्र लालपूजा नभएको घरको कर उठाई बिजुली र धारा जडान गर्न सकिने तर पूजा नभएको भनी अनुदान सम्झौता कार्य रोक्न नमिल्ने भन्दै घरको

मूल्याङ्कन अनुसार घर कर तिरोतिरान पूजाबाट भएपनि भूकम्प पीडितसँग अनुदान सम्झौता गरी राज्यको सबै सुविधा उपलब्ध गराउन पर्ने ध्यानाकर्षण गर्नु भयो ।

डेलिगेशनमा पाँगा विकास सरोकार केन्द्रका पुकार महर्जन, ज्ञानबहादुर महर्जन, पीडित पाँगावासी अनिल महर्जन, घोले महर्जन र सहभागी महिलाहरूले समेत लालपूजाको व्यवस्था गर्न पहल गर्नुपर्ने घर कर पूजालाई आधार मानेर अनुदान सम्झौता गर्नुपर्ने आवाज उठाएको थियो ।

डेलिगेशनमा कीर्तिपुर नगरपालिकाका कार्यकारी अधिकृत सुमनकुमार कार्कीले भूकम्प पीडितको आवाज सकारात्मक रहेको नपाको तर्फबाट आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाउने आश्वासन

क्रमशः पृष्ठ ५ मा

ब्रिलियन्ट किड्स सुधा महर्जन सम्मानित

कीर्तिपुर । Anemp प्रा.लि.द्वारा आयोजित ब्रिलियन्ट किड्स एण्ड टिन्जमा शीर्ष स्थान र भ्यूअर्स च्वाइस अवार्ड बिजेता कीर्तिपुरकी सुपुत्री सुधा महर्जन मा:क्वाचा गार्डेन रेष्टुराबाट सम्मानित हुनु भएकी छन् । कीनपा वडा नं. ४ की सुधा महर्जनले कार्तिक २१ गते (२०१६ नोभेम्बर ६) उपाधी जितेकी हुन् ।

उक्त अवसरमा संस्थाका व्यवस्थापक राजकमल महर्जनले मा:क्वाचाको तर्फबाट कदरपत्र प्रदान गरी शनिबार सम्मान गरेको थियो भने किपू साइन्टिफिक ट्रेडर्सका नन्दलाल महर्जनले मायाको चिनो प्रदान गर्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा ललेन्द्र शाक्यले पनि बोल्नुभएको थियो ।

रेष्टुरा मा प्रत्येक शनिबार मा:क्वाचा सांस्कृतिक साँझ आयोजना गरी विभिन्न क्षेत्रका व्यक्तिहरूलाई सम्मान गर्नुको साथै रेष्टुराका पाहुनाहरूलाई आनन्दमय साँझ आयोजना गर्दै आइरहेको छ ।

संविधान संशोधन प्रस्तावविरुद्ध देशव्यापी प्रदर्शन

काठमाडौँ । नेपाल मजदुर किसान पार्टी र जनवर्गीय संगठनहरूले सरकारद्वारा संसदमा दर्ता गरिएको देशहितविपरीतको संविधान संशोधन प्रस्तावविरुद्ध सडक आन्दोलनका गतिविधि थालेका छन् ।

बुधबार नेपाल क्रान्तिकारी युवा संघ र नेपाल क्रान्तिकारी विद्यार्थी संघको

आयोजनामा भक्तपुरमा विरोधसभा तथा जुलुस भयो ।

संविधान संशोधन प्रस्ताव भारतीय शासक वर्गको हितमा आएको भन्दै आक्रोशित युवा विद्यार्थीहरूले संविधान संशोधन प्रस्ताव तत्काल फिर्ता गर्न नाराबाजी गरेका थिए ।

क्रमशः पृष्ठ ५ मा

देशविरोधी संविधान संशोधन प्रस्ताव

काठमाडौँ । नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित) ले भारतको निर्देशनमा आएको संविधान संशोधन प्रस्तावले देशघात गरेरै छाड्ने बताउनुभएको छ ।

रेडियो सगरमाथाको एक कार्यक्रममा बुधबार बेलुकी अन्तर्वार्ता दिँदै अध्यक्ष बिजुक्छेले संविधान संशोधन प्रस्ताव देश विखण्डनको परिवेश निर्माण गर्न ल्याइएको बताउनुभयो ।

भारतको दलाली गर्ने पार्टीहरू नै कम्युनिष्टको भेष बदलेर

नेपाली जनतामाथि आएको बताउँदै उहाँले भारतले भेष बदलेर आएका कम्युनिष्ट र लोकतन्त्रवादीहरूबाट नेपालबाट लिनुपर्ने सबै कुरा लिन लागेको प्रस्ट पार्नुभयो ।

भारतको सहयोगमा 'जनयुद्ध' गरेको माओवादीहरूलाई उत्तिबैले भविष्यमा यात ज्यानको खतरा हुने या देशघाती काम गर्नुपर्नेबारे सचेत गराएको उल्लेख गर्दै अध्यक्ष बिजुक्छेले अहिले प्रचण्डलाई ज्यान प्यारो हुँदा देश हितविपरीतको संविधान संशोधन प्रस्ताव आएको बताउनुभयो ।

भारतीय विस्तारवादको

विरोध भारतीय जनताको विरोध नभएको स्पष्ट पार्दै अध्यक्ष बिजुक्छेले भारतीय शासक वर्गले ब्रिटिश साम्राज्यवाद र उपनिवेशवादको विरासतको रूपमा लिएको विस्तारवादी नीतिको विरोध भएको र त्यसकै कारण दक्षिण एसियाभर नै भारतको विरोध भइरहेको हो भन्नुभयो । एक अर्को प्रश्नको जवाफमा अध्यक्ष बिजुक्छेले देश हितविपरीतको संविधान संशोधनको विरोधमा बोलेका सत्तागठबन्धनमा रहेका पार्टीका सांसदहरूले बोल्ने र जुलुस गर्नेमात्र होइन भोलि मतदान

हुँदा पनि देशको पक्षमा आउन सकेमात्र देशभक्त ठहर हुने बताउनुभयो ।

क्रमशः पृष्ठ ५ मा

नेमकिपाद्वारा क्रान्तिकारी नेता फिडेल क्यास्ट्रोप्रति श्रद्धाञ्जली

भक्तपुर । शुक्रबार दिवंगत हुनुभएका विश्व समाजवादी आन्दोलनका नेता, साम्राज्यवादविरोधी योद्धा तथा क्युवाली क्रान्तिका नायक फिडेल क्यास्ट्रोप्रति विश्वभरबाट श्रद्धाञ्जली आउने क्रम चालु छ । आइतबार नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित)ले क्युवाली कम्युनिष्ट पार्टीका प्रथम सचिव तथा क्युवाका राष्ट्रपति राउल क्यास्ट्रोलाई समवेदना सन्देश पठाउनुभएको छ । सन्देशमा उहाँले फिडेल क्युवाली क्रान्तिका अग्रदुत

र क्युवाली समाजवादका अगुवा भएको उल्लेख गर्दै नेमकिपा तथा सम्पूर्ण कार्यकर्ताहरू र नेपालका

सबै साम्राज्यवादविरोधी तथा क्रमशः पृष्ठ ४ मा

स्ववग्गु नेपाल भाषा साहित्य मुंज्या: या सूचं

नेपाल सम्बत् ११३७ व योमरि पुन्हीया लसताय थ्वहे वड्गु थिला थ्व पुन्हि (मंसिर २८ गते) कीर्तिपुर पाँगाय जुड्गु स्ववग्गु नेपाल भाषा साहित्य मुंज्या व सांस्कृतिक ज्याभवः तःजिक हनेतः प्रगतिशील साहित्य (चिनाखँ, बाखँ) दुथ्याका दिसं नापं फयाफको हापं विया ग्वाहाली याना दिसं ।

रचना विरोगु थायः

- १) सहिद स्मृति वाचनालय, गवसा खलः पाँगा ।
- २) पाँगा बुक्स एण्ड स्टेशनरी, धोकासी, पाँगा ।
- ३) कमला बुक्स एण्ड स्टेशनरी, नयाँबजार किपू ।
- ४) बाघभैरव स्टेशनरी, बाघभैरव, किपू ।
- ५) नीलबाराही फोटो स्टुडियो, बोडे ।
- ६) केजी बुक्स एण्ड स्टेशनरी, गोलमढी, ख्वप ।
- ७) नाति बज्र सफु दुकु, भोटाहिटी, यें ।
- ८) न्यू युनिभर्सल एजुकेशन सेन्टर, मंगलबजाः, यल ।

रचना दुथ्याकेगु लिपोंगु न्हि
मंसिर २४ गते

ग्वासा खलः

जन साहित्य गोष्ठी
पाँगा, किपू

फोन ल्याः ०१-४३३०८२८

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०८६ चैत २० गते शहादत अमर सहिद

लनबहादुर महर्जन
वि सं. २००६ माघहिराकाजी महर्जन
वि सं. २०१७ माघराजमान माली
वि सं. २०२५ मंसिरराजेन्द्र महर्जन
वि सं. २०३० चैत

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १३, अंक ३४, २०७३ मंसिर १७ गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेक्सटप

सम्पर्क कार्यालय: जहुँ हिटी युवा क्लब - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४१४३६०२२

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

देश हित विपरीत संविधान संशोधनको विरोध गरौं

संविधान परिवर्तनशील छ तर देश हित विपरीत परिवर्तन कुनैपनि नेपालीको चाहना हुँदैन र गर्दैन ।

नेपालको संविधान २०७२ जारी भएको महिना दिनमै मधेसी पार्टीको स्वार्थमा संविधान संशोधन गरेका थिए । प्रचण्ड सरकार प्रतिस्थापनसँगै मधेसी मोर्चासँग ३ बुँदे सहमति अनुसार फेरि दोस्रो पटक संविधान संशोधनको प्रस्ताव संसदमा सरकारको तर्फबाट दर्ता गरेका छन् । हिजोको र आजको दुवै संशोधन देश हित विपरीत छन् ।

यो संशोधन प्रस्ताव पारित गरेमा देशको स्वाधिनता, सार्वभौमिकतामा गम्भीर असर पर्ने भएकोले सम्पूर्ण न्यायप्रेमी जनताले संघर्ष गर्नुपर्ने भएको छ । भाषा, प्रदेशहरूको सीमाङ्कन हेरफेर, नागरिकता र जनसंख्याको आधारमा राष्ट्रिय सभामा प्रतिनिधित्व गर्ने विषयमा गर्न खोजिएको संशोधन प्रस्ताव नेपाल र नेपाली जनताको हितमा नभएकोले नेपाली जनता सडक संघर्ष गर्नुपर्ने आवश्यक रहेको छ ।

भारतीय शासकवर्गको स्वार्थमा र निर्देशनमा संविधान संशोधन भएकोले नेपालको स्वतन्त्र राष्ट्रमाथि लेण्डुप दोर्जे शैलीको गतिविधि विरोध गर्नुपर्ने आवश्यक छ ।

क्यास्ट्रो प्रति अद्वासुमन

लेटिन अमेरिकी राष्ट्र क्यूवा साम्राज्यवादी विरोधी र समाजवादी क्रान्तिका नेता फिडेल क्यास्ट्रोको ९० वर्षको उमेरमा १० गते शुक्रबार निधन भयो । नेता फिडेल प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली र क्यूवाली जनता र विश्वका न्यायप्रेमी जनताले शोकलाई शक्तिमा बदली समाजवादी झण्डा उच्च पार्ने छ ।

क्यूवाको समाजवाद शिक्षा र स्वास्थ्य अनिवार्य र निःशुल्क, रोजगारको ग्यारेन्टी र करमुक्त देश हो । शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगार राज्यको अधिनमा रहेको छ । पूर्ण साक्षर र उच्च शिक्षासम्म निःशुल्क, स्वास्थ्यमा पूर्ण निःशुल्क र योग्यता अनुसारको कामको व्यवस्था र करमुक्त देश क्यूवाबाट सिक्नुपर्ने शिक्षा हो ।

१६५ जनालाई एक डाक्टरको सेवा उपलब्ध रहेको देश जहाँ विश्वमै सबैभन्दा धेरै ३२ हजार डाक्टर र नर्स छन् । विश्वको कुनै क्षेत्रमा हुने विपत्ति र महामारीमा क्यूवाको डाक्टर चिकित्सा पुगेकै हुन्छन् ।

नेपालको भूकम्पमा पनि क्यूवाका चिकित्सक टोलीले कीर्तिपुरमा क्याम्प खडा गरी २ महिनामा १९ हजार जनाको स्वास्थ्य परीक्षण र ६ सय जनाको निःशुल्क शल्यक्रिया गरी निःशुल्क औषधी समेत वितरण गरेको थियो ।

समाजवादी क्यूवा र विश्व न्यायप्रेमी जनताको लागि फिडेलको निधनले दुःख बनाएको छ ।

बैंकको नाफा, रेमिट्यान्स र गरिबी

- जोराल

विदाको फुर्सदमा छरपस्ट पत्रिकाहरू थान्को लगाउन मिलाउँदै जाँदा 'अर्ब नाफा कमाउने बैंकर एक वर्षमै दोब्बर' भन्ने शीर्षकमा आँखा पत्यो । आर्थिक वर्ष २०७१/७२ मा नौवटा बैंक अर्ब नाफा कमाउने सूचीमा परेकोमा गएको वर्ष यो संख्या बढेर दोब्बर भएको भनी २०७३ असोज ३० गतेको 'अन्नपूर्ण पोष्ट'मा लेखिएको छ ।

अकुत नाफा

केही वर्ष अघिसम्म करोडकै नाफामा रमाएका बैंक अर्बभन्दा बढी नाफा कमाउन थालेको छ । त्यस समाचारमा अर्बभन्दा बढी नाफा कमाउने १८ वटा बैंकहरूको सूची दिइएको छ ।

भूकम्प, तराईमा उपद्रव, भारतको नाकाबन्दीले देशको अर्थतन्त्र अस्तव्यस्त भएको थियो । तर त्यही अवधिमा बैंकहरूले अकुत नाफा कमाउनु तिनीहरूको चुस्त व्यवस्थापनमात्र हो कि अन्य कारण पनि छन् ?

भारतीय नाकाबन्दीको कारण देशको अर्थतन्त्र धराशायी भएको भनिए पनि यसको असर बैंकहरूको नाफामा भने देखिएको छैन भनी 'अन्नपूर्ण पोष्ट'कै २०७३ वैशाख २८ को अंकमा 'बैंकको नाफा ३० प्रतिशतले बढ्यो' शीर्षकको समाचारमा लेखिएको छ । तेस्रो त्रैमासिक अवधिमा त्यसरी नाफा कमाउने बैंकहरूको सूचीमा १६ वटा बैंकको नाम लेखिएको छ ।

त्यस्तै '६ बैंकको नाफा एक अर्ब नाघ्यो' शीर्षकमा 'नागरिक'ले २०७३ वैशाख २८ को अंकमा लेखेको छ - भूकम्प, तराई-मधेस आन्दोलन र नाकाबन्दीको असर बैंकको नाफामा नपरेकोले उनीहरू अर्बपति बलबमा उक्लिएका हुन् ।

आर्थिक गतिविधिको प्रतिकूल अवस्थामा पनि बैंकका ऋणीहरू कोही पनि कालोसूचीमा नपरेको, ऋणीहरूले व्याज र साँवा नियमित तिरेको बताइएको छ । बैंकहरूबाट ऋण लिने उद्योगीहरूले आन्दोलन र नाकाबन्दीको समयमा उत्पादन कम गरे तर त्यो बेला मनग्य भाउ बढाए र आम्दानी प्रशस्त गरेकाले व्याज र साँवा तिर्न सक्षम भए ।

यस समाचारले उद्योगपति र बैंकहरूको निम्ति भूकम्प, तराईमा गडबडी र नाकाबन्दी अकुत आम्दानी गर्ने मेसो बनेको स्पष्ट देखियो । दुख,

कष्ट, पीडा र संकट त केवल उपभोक्तालाई परेको पनि स्पष्टै बोध हुन्छ । उपभोक्तामा पनि 'रेमिट्यान्स' अर्थात् विदेशबाट पठाएको रकम पाउनेहरूलाई खासै समस्या परेको देखिँदैन । यदि समस्या पर्दो हो त कृत्रिम र अचाक्ली मूल्यवृद्धि गरिएका सामान उपभोग गर्ने सक्दैनथे र उद्योगपतिहरूको सामान बिक्रदैनथ्यो । सामान नबिकेपछि बैंकको व्याज र साँवा पनि तिर्न सक्दैनथे ।

केही वर्ष पहिले राष्ट्र बैंकमा कार्यरत एकजना मित्रसँग पत्तिकारले सोधेको थिएँ- बैंकका बचतकर्तालाई कम व्याज तर ऋणीसँग धेरै व्याज किन ?

उनको जवाफ थियो - पैसा भएका बुद्धि नभएकाहरूलाई ठीकै छ नि ।

अर्थात् जति कम व्याज दिए पनि बचत गर्न ओझरिएर पछि बढी व्याज किन दिन्छ ?

बैंकको पूँजी भनेको सर्वसाधारणले जम्मा गरेको रकम नै हो, त्यसको परिचालन गरेरै बैंकहरूले अर्बका अर्ब नाफा कमाउँछन् तर बचतकर्तालाई न्यून व्याज दिनु भनेको शोषण नै हो । बैंकको 'पूँजी' बनाइदिने बचतकर्तालाई मात्र होइन चर्को व्याज तिरेर ऋण लिनेहरूलाई पनि कुनै सुविधा नदिएको व्यवसायीहरू बताउँछन् ।

रेमिट्यान्स

'नेपाल रेमिटेन्समा विश्वमै तेस्रो स्थानमा' शीर्षकको समाचारमा 'अन्नपूर्ण पोष्ट'को २०७३ जेठ २ गतेको अंकमा लेखिएको छ- मुलुकको अर्थतन्त्रको आकारसँग रेमिट्यान्स आय हिसाब गर्दा नेपाल तेस्रो नम्बरमा दर्ज भएको र नेपालको अर्थतन्त्रमा रेमिटेन्सले मेरुदण्डको काम गरेको पुष्टि भएको छ ।

त्यस समाचारअनुसार देशको कूल गार्हस्थ उत्पादन (जीडीपी) को अनुपातमा रेमिटेन्सको योगदान २९.२ प्रतिशत छ । वार्षिक करिब ६ खर्ब रुपैयाँ मुलुकमा भित्रिने गरेको छ भने सन् २०१५ मा ६ खर्ब रुपैयाँ भित्रिएको थियो । नेपालको अर्थतन्त्रको आकार २१ खर्ब जति रहेको छ ।

वैध अवैध तरिकाले विदेशमा काम गर्न जानेहरूको संख्या आधा करोडको हाराहारीमा रहेका छन् । देशमा रोजगारको अभाव, गरिबी र शोषणका कारण वैदेशिक रोजगारमा जानेहरूबाट रकममात्र आउँदैन, काम गर्न

जानेहरू मध्येबाटै दैनिक ५-७ वटा लास पनि फर्किने गरेको दुःखद स्थिति छ ।

देशको अर्थतन्त्रको मेरुदण्ड भनिएको रेमिटेन्सको उपयोग विकासका पूर्वाधार निर्माण र विकासमा भन्दा झण्डै ८० प्रतिशत उपभोगमा खर्च भएको पनि अर्थविद्हरूले बताएका छन् । यसले ज्यान जोखिममा राखेर वैदेशिक रोजगारमा जानेहरूको आम्दानीलाई दीर्घकालीन फाइदा हुने काममा प्रयोग र उपयोग नभएको देखाउँछ । अर्को शब्दमा ऋण काढेर घिउ र भात खाएजस्तै भएको छ ।

रेमिटेन्सलाई अर्थतन्त्रको मेरुदण्ड भनिए पनि त्यो अस्थायी प्रकृतिको हो । तैपनि सत्तामा जानेहरू वार्षिक बजेटको आकारमात्र ठूलो बनाएर अर्थतन्त्रको स्थायी मेरुदण्ड निर्माण गर्नेतिर ध्यान दिने कष्ट गर्दैनन् । विदेशमा रगत पसिनामात्र होइन ज्यानै दिएर पठाएको रकमको आकार र प्रतिशतमै जुझमा ताउ लगाएर बसेका छन् - सोम शर्माले पीठोको घैँटो हेर्दै कल्पना गरेजस्तै । त्यसैको परिणाम जनताको गरिबी घट्न सकेको छैन, देश उक्लिन सकेको छैन ।

गरिबी

'६० वर्षमा पनि हटेन निरपेक्ष गरिबी' शीर्षकमा 'कारोबार' दैनिकको २०७३ जेठ ६ मा लेखिएको छ - निरपेक्ष गरिबीको अवस्थाबाट जनताको जीवनस्तर माथि उकास्न सरकार ६० वर्षसम्म विफल देखिएको छ ।

नेपालले २०१३ सालदेखि योजनाबद्ध अभ्यास सुरु गरेको, नवौं योजनादेखि गरिबी निवारणलाई सरकारले 'एकमात्र मूल उद्देश्य' बनाएको भए पनि सरकारले नै नेपालमा २१.६ प्रतिशत नागरिक निरपेक्ष गरिबीको रेखामुनि रहेको तथ्याङ्क दिएको छ । श्रमशक्ति वैदेशिक रोजगारमा जाँदा देशकै अर्थतन्त्रमा नकारात्मक असर परेको ठहर सबैले गरेका छन् । श्रमशक्ति विदेश बनाउनमा काम लाग्यो तर देश र जनता ओरालो लाग्यो । यस्तो स्थितिमा परिवर्तन ल्याउन देशमा व्यवस्था र सरकार धेरै परिवर्तन भए पनि सबै असफल भएको व्यवहारमा प्रमाणित भएको छ ।

यस्तोमा 'गरिबका नाममा वर्षेनी सवा खर्ब' शीर्षक स्वाभाविक रूपले ध्यानाकर्षण हुन्छ । 'नयाँ पत्रिका' २०७३

वैशाख २० को अंकमा सरकारले पहिचान गरेको १२ लाख ७५ हजार परिवारका ७० लाख गरिबी रेखामुनिका नेपालीलाई सरकार र गैरसरकारी संस्थाको बजेट रकम सिधै वितरण गर्ने हो भने प्रत्येक गरिब परिवारको भागमा साढे ८८ हजार रुपैयाँ पुग्ने देखिन्छ ।

गरिबी उन्मूलन वा घटाउन विकास निर्माण कार्य आवश्यक छ । त्यसको लागि बजेट बनाउनुपर्छ र रकम खर्च गर्नुपर्छ । तर विडम्बना ! 'हुकुटीमा एक चौथाई बजेट' थुप्रिएको समाचार 'नागरिक' को २०७३ असार ५ मा लेखिएको छ । वार्षिक बजेट ८ खर्ब रहेकोमा २ खर्ब अर्थात् २५ प्रतिशत हुकुटीमा थुप्रिएपछि विकास निर्माण र गरिबी निवारण केवल छल र भ्रममात्र भएको छ । आर्थिक वर्षको अन्तिम महिनामा हुकुटीमा रकम थुप्रिनु अर्थात् खर्च नहुनु वा गर्न नसक्नुको अर्थ देश गरिबतिर उन्मुख भएको लक्षण हो ।

गरिबी निवारण, विकास, प्रगति, समृद्धि, नयाँ नेपालजस्ता थेंगो भट्याउने सरकारहरूले मिहिनेत गरेर बाँच्नुभन्दा मागेर र ऋण काढेर सम्पन्न हुने प्रवृत्ति प्रदर्शन गर्दै आएका छन् । घुम्ने मेचमा बसेर नयाँ नयाँ सूत्र प्रयोग गरेर विकास र प्रगतिका जस्तोसुकै तथ्याङ्क र रेखाचित्र बनाए पनि यथार्थमा नेपाल र नेपाली उँभो होइन उँडोगति लागेका छन् । त्यसैले 'नयाँ पत्रिका'को २०७३ जेठ १४ को 'प्रत्येक नेपालीलाई २१ हजार ऋण' शीर्षकमा आँखा पर्छ ।

त्यसमा लेखिएको छ - देशको ऋण तीन खर्ब ७४ अर्ब पुग्यो, प्रत्येक नेपालीको टाउकोमा २१ हजार ४१५ रुपैयाँ ऋण पुगेको छ ।

एकातिर बजेट खर्च गर्न नसक्ने, ऋण भार बढ्दै जाने, नेपाल र नेपाली गरिब हुँदै जाने तैपनि समृद्ध नेपालको कुरा गर्ने अर्कोतिर बैंक र पूँजीपति वर्गमात्र मालामाल हुने के यो देश र जनताको हित गर्ने बन्दोबस्तको लक्षण र परिचय हो ? अबौं अर्बको नाफा कुम्ल्याउनेहरूको देश र जनताको हित गर्ने, गरिबी घटाउने कुनै दायित्व र जिम्मेवारी हुँदैन ? यस्तो स्थिति 'लोकतन्त्र' र 'गणतन्त्र' को दोष हो कि सरकारहरूको वा दुवैको ? गम्भीर चिन्तन गर्दा नेपाल संवत् १९३७ मा उज्यालो मार्ग पहिल्याउन सहज होला कि - न्हूदँया भिन्तुना !

फिडेल र क्युवाली समाजवादी क्रान्तिका उपलब्धिहरू

सरोजराज गोसाई
अध्यक्ष, नेपाल प्राध्यापक समाज

विश्व कम्युनिष्ट आन्दोलन एवम् साम्राज्यवादविरोधी संघर्षका एक शिखर नेता का. फिडेल क्यास्ट्रोको निधन भएको छ । संसारको सर्वोच्च शिखर सगरमाथाको देश नेपालका न्यायप्रेमी एवं स्वतन्त्रताप्रेमी जनताको तर्फबाट का. फिडेलप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । साथै सम्पूर्ण क्युवाली जनताप्रति गहिरो समवेदना प्रकट गर्न चाहन्छु । यस सिलसिलामा का. फिडेलको अनुपस्थितिमा पनि क्युवाले उचालेको समाजवादी झण्डा अझ उँचो हुने आशा एवं विश्वास पनि व्यक्त गर्दछु ।

फिडेल क्यास्ट्रोको नाम लिने बित्तिकै एउटा विराट व्यक्तित्व हाम्रो दिमागमा भल्किन आइपुग्छ । मोन्काडा व्यारेक हमला गर्ने एक वीर, सियरामायस्त्राको जंगलमा युद्धको तयारी गर्ने क्रान्तिकारी योद्धा, हवानामा लाखौं मानिसकोबीच एकपछि अर्को तालीको गड्गडाहट बीच भाषण गर्ने विलक्षण नेता, संयुक्त राष्ट्र संघमा अमेरिकी साम्राज्यवादविरुद्ध र समाजवादको पक्षमा घण्टौं धाराप्रवाह भाषण गर्ने राजनेता, दिनमा १८ घण्टा अविराम देश सेवामा तल्लीन रहने एउटा क्रान्तिकारीको रूपमा का. फिडेललाई हामी सदा सम्झिरहने छौं । एक अत्यन्त कडा परिश्रमी, एक निडर योद्धा, एक प्रखर राजनीतिक चिन्तक, एक कुशल देश सेवक, भविष्यवक्ता, संरा अमेरिकी साम्राज्यवादको एक कट्टर

आलोचक, अदम्य साहसका धनी, अनौठो वाक्पटुताले सम्पन्न र प्रभावशाली नेतृत्व दिनसक्ने राजनेताको रूपमा विश्वले का. फिडेललाई स्मरण गरिरहने छ । हामी का. फिडेलको यही गुण आत्मसात गर्ने प्रयास गर्ने प्रण गर्छौं ।

मा र्का ड ा व्यारेकमाथिको असफल हमलापछि का. फिडेलले अदालतमा बयान गर्दा भन्नुभएको थियो, इतिहासले मलाई सही प्रमाणित गर्नेछ । हो, फिडेललाई विश्वभरका स्वाधीनताप्रेमी जनता आज एक स्वरमा भन्छन्, का. फिडेल तपाईं सतप्रतिशत सही हुनुहुन्छ ।

हामी वडा गर्वका साथ भन्छौं, क्युवाली क्रान्ति विश्वभरका कम्युनिष्टहरूको एक प्रकाशस्तम्भ हो । क्युवामा बलिरहेको क्रान्तिको अखण्ड ज्योतिले सारा संसारलाई उज्यालो दिइरहेको छ । ती महान् नेताको नाममात्र लिँदा पनि हाम्रो छाती गर्वले धक्क फुलिरहेको छ ।

हामी समाजवाद नै एक उत्कृष्ट व्यवस्था भन्ने प्रमाणित गरिरहेका छौं । हामीसँग क्युवाली क्रान्तिले पुर्‍याएका उपलब्धिहरू छन् । हामी आज पनि क्युवाली क्रान्तिकारी योद्धाहरूले विश्वका विभिन्न देशको स्वतन्त्रता आन्दोलनमा पुर्‍याएको योगदानमा का. फिडेललाई खोजिरहेका हुन्छौं । साम्राज्यवादीहरू क्युवाविरुद्ध जतिसुकै मिथ्या प्रचार गरुन्, क्युवाले कामदार वर्गको स्वर्ग

स्थापना गरेको छ । हो, क्युवामा खसीको टाउको देखाएर कुकुरको मासु बेच्ने पूँजीवादी व्यवस्था छैन तर क्युवाली श्रमिक जनताले शिर ठाडो पारेर र स्वाभीमानका साथ जीवन निर्वाह गर्न पाएका छन् । पूँजीवादी देशमा जस्तो क्युवामा मानिसको छालाको व्यापार चल्दैन, रंगको आधारमा मानिसबीच कुनै भेद गरिन्न, महिलाको अस्मिता बेचिन्न, कसैले चोरी र लुट मच्चाएको उदाहरणमात्र पनि छैन । क्युवामा पूँजीवादी व्यवस्थामा जस्तो मागेर गुजारा चलाउनुपर्ने कुनै वाध्यता छैन, त्यहाँ कसैले पढ्नको निम्ति आफ्नो मृगौला बेच्नुपर्दैन, कसैले स्वास्थ्य उपचारको खर्च गर्न नसकेर अस्पतालका छतबाट हाम्फाल्नु पर्दैन, विदेशबाट आयात गरिएका कृषिउपजको कारण मूल्य नपाएर कोही किसानले भुण्डिनु पर्दैन ।

क्युवामा पूँजीवादी व्यवस्थाको व्याख्याअनुसारको मानवअधिकार छैन तर क्युवालीले कुनै पनि खालको शोषणको जाँतोमा पेलिनु परेको छैन । का. फिडेलले स्पष्ट भन्नुभएको छ, ‘हाम्रो मानवअधिकारको व्याख्या छुट्टै छ । हामीभन्दा मानवअधिकारको पक्षपाति पूँजीवादी व्यवस्था हुनै सक्दैन ।’

तपाईं हामीलाई अपत्यारिलो लाग्छ, क्युवाजस्तो सानो देशले पूँजीवादी विश्वलाई चुनौती दिइरहेको छ, साना देशहरूलाई सिकाइरहेको छ । यो सानो छ, आकार र जनसंख्यामा ।

तर आधा शताब्दीदेखि महाशक्ति मानिएको संरा अमेरिकी नाकाबन्दी सामना गर्दैछ । नाकाबन्दीको कारण अष्टेरो छ, तर संकटले क्युवालीलाई आत्मनिर्भर बनाएको छ । विश्वमा सबभन्दा राम्रो शिक्षा व्यवस्थाको नमुना क्युवाले प्रस्तुत गरेको छ । संसारमै सबभन्दा बढी शिक्षामा लगानी गर्ने देशमा क्युवाको नाम आउँछ । आज सतप्रतिशत क्युवाली साक्षर छन् । किनभने क्युवाले क्रान्ति र शिक्षालाई परिपूरकको रूपमा लिएको छ ।

पूँजीवादी सञ्चारमाध्यमले क्युवाविरुद्ध अनेक लाञ्छना लगाउँदै आएको छ । प्रायोजित रूपमा फिडेलको मृत्युमा खुसियाली मनाएको देखाइँदै छ । क्युवालाई गाली गर्ने ती सञ्चार माध्यमहरूले क्युवाको आयुदर संरा अमेरिकाको भन्दा बढी छ भन्ने तथ्य लुकाइरहेका छन् । क्युवामा शिशु र मातृ मृत्युदर पनि संसारमै कम छ । करिब डेढ सय नागरिकको निम्ति एक चिकित्सक बन्दोवस्तलाई पूँजीवादी सञ्चार माध्यमले कहिल्यै बोलेन । रोग लागेपछि महंगो औषधि खर्च गर्नुभन्दा रोगी लाग्न नदिने स्वास्थ्य प्रणालीले क्युवालाई निरोगीको देश बनाउँदै छ । के यो समाजवादको सफलता होइन ? सन् २०१४ मा अफ्रिकामा इबोला रोगको महामारी फैलिँदा संरा अमेरिकाभन्दा पहिला क्युवाली चिकित्सक पुगे । हजारौं हजार क्युवाली चिकित्सकहरू अहिले पनि विश्वका विभिन्न निर्धन

तथा अविकसित देशका नागरिकको सेवामा लागिरेहेका छन् । गत सालको महाभूकम्पमा आहत नेपालीको सेवाको निम्ति आधा विश्व परदेखि क्युवाली डाक्टरहरू नेपाल आए । हामीले अनुभव गर्‍यौं, क्युवाको चिकित्सा विज्ञान अब्बल छ । ठूलो शल्यक्रिया गर्दा पनि एन्टिबायोटिक्सको प्रयोगसमेत गरिएन । हामी आश्चर्यमा पर्‍यौं ‘क्युवाली चिकित्सासम्बन्धी एउटा रोचक जानकारी प्रस्तुत गर्छु, सन् १९६७ मा बोलिभियाका सैनिक मारियो टेरेन क्रान्तिकारी नेता चे ग्वेभारालाई गोली ठोकेर हत्या गरे । ४० वर्षपछि क्युवाकै डाक्टरले ती नै बोलिभियाका सैनिकको आँखाको ज्योति फर्काइदिए । यसलाई भनिन्छ, वैगुणीलाई गुणले तिर्ने ।

नेपाल कृषि प्रधान देश हो । कृषिमा क्युवाले के नयाँ उदाहरण प्रस्तुत गर्‍यो त ? क्युवाले जैविक मल उत्पादनमा विश्वकै नेतृत्व गरिरहेको छ । जैविक मलबाट जैविक खाद्य पदार्थ उत्पादन हुने गर्छ । सहरी खेतीमा पनि क्युवाले विश्वलाई नमुना प्रदर्शन गरेको छ । राजधानी हवानालाई आवश्यक ९० प्रतिशत ताजा खाद्य पदार्थ हवानामै उत्पादन हुन्छ । ती सबै कृषि उत्पादन जैविक हुन्छ, रसायनिक मलको प्रयोग गरिएको हुन्न । यसले जनस्वास्थ्यमा सकारात्मक असर पारेको छ । यातायातको निम्ति खर्च हुने इन्धनमा पनि व्यापक कटौति भएको छ । हामी

नेपाली भने अनेक विषादी र रसायनिक मल हालिएको तरकारी तथा फलफूल खान बाध्य छौं । यसमानेमा नेपाली जनताले क्युवाली क्रान्तिबाट सिक्न सक्छ ।

पूँजीवादी समाजमा महिला मुक्तिको नक्कली भाषणहरू प्रशस्त सुन्न पाइन्छ । तर क्युवाली क्रान्तिले महिलालाई मानिस बनाएको छ । आधा आकाश ढाक्ने महिला जबसम्म स्वतन्त्र हुन्न तबसम्म देश स्वतन्त्र हुनसक्दैन । संसारभर अहिले महिलामाथिको हिंसाविरुद्धको अभियान चलिरहेको छ, तर समाजवादी क्रान्तिले क्युवामा महिला हिंसाको समस्यालाई पूर्णतः समाधान गरेको छ । आज क्युवाका करिब सतप्रतिशत महिला लेखपढ गर्न जान्ने छन् । क्युवाली महिलाको स्थान कति उँचो छ भन्ने कुरा क्युवाली संसदमा प्रतिनिधित्व गर्ने ४३ प्रतिशत महिला नै पर्याप्त आधार हो ।

साथीहरू, का. फिडेल क्यास्ट्रो समाजवादको निम्ति आफ्नो जीवन अर्पण गर्नुभयो । उहाँले कहिल्यै पनि सिद्धान्तमा सम्भौता गर्नु भएन । यही जीवन आदर्श हाम्रो निम्ति पनि मार्ग दर्शक हुनसक्छ ।

अन्तमा, फेरि एक पटक का. फिडेल क्यास्ट्रोप्रति हृदयदेखि श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । धन्यवाद । (नेपाल मजदुर किसान पार्टी विदेश सम्बन्ध विभागद्वारा आइतबार भक्तपुरको दत्तात्रयमा सम्पन्न शोकसभामा व्यक्त मन्तव्य -सं)

“रिटेलिङ्ग मेमोरिज” संयुक्त फोटो प्रदर्शन

पाँगा । म्युजिक हाउस पाँगा कीर्तिपुरको आयोजनामा विभिन्न स्थानहरूको पुनःस्मरणीय फोटो प्रदर्शनी मंसिर ११ गते शनिबार जाखा:मा सम्पन्न भयो ।

फोटो प्रदर्शनीमा फोटो पत्रकारहरू नारायण महर्जन, स्वदेश, उदेन, मेरिट, रिपिस, बिलाप, शिरि ण, लेलिशलगायतले विभिन्न स्थानमा कैद गरिएका सांस्कृतिक, धार्मिक, रमणीय एवं प्राकृतिक फोटोहरू प्रदर्शनमा रहेका थिए ।

प्रदर्शन पश्चात् म्युजिक हाउसको तर्फबाट मन्दः ब्याण्डले सांस्कृतिक प्रस्तुति दिएको थियो ।

संसदमा फिडेलप्रति श्रद्धाञ्जली

काठमाडौं । मंगलबार बसेको व्यवस्थापिका संसदको बैठकमा समाजवादी नेता फिडेल क्यास्ट्रोप्रति श्रद्धाञ्जली अर्पण गरिएको छ ।

मंगलबारको बैठकको शून्य समयमा बोल्दै नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सांसद अनुराधा थापामगरले श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्नुभएको हो । उहाँले भन्नुभयो, ‘विश्व समाजवादी आन्दोलनका नेता, साम्राज्यवादविरोधी संघर्षका योद्धा तथा क्युवाली क्रान्तिका नायक

फिडेल क्यास्ट्रोको गत शुक्रबार असामयिक निधन भएकोमा नेमकिपा उहाँप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछ ।’

उहाँले क्युवाका नेता फिडेल क्युवाली क्रान्ति तथा समाजवादको विजयको निम्ति अन्तिम दिनसम्म संघर्ष गर्नुहुने विश्वकै प्रमुख क्रान्ति नायक भएको भन्दै क्युवाली कम्युनिष्ट पार्टीका प्रथम सचिव राष्ट्रपति राउल क्यास्ट्रो र क्युवाली जनतामा समवेदना व्यक्त गर्नुभयो ।

नेपाल मानव अधिकार संगठन कीर्तिपुर शाखाको

सूचना

विश्व मानव अधिकार दिवस सन् २०१६, १० डिसेम्बर (२०७३ माघ २५ गते) को सुवर्ण अवसरमा कीर्तिपुरवासीहरूको लागि सदस्यता वितरण भैरहेकोले नयाँ सदस्यता प्राप्त गर्न अनुरोध गर्दछौं । मानव अधिकारको सुरक्षा र सम्बर्द्धन गर्नु हामी मानवहरूको महान दायित्व हो, त्यसै कारण सच्चा नागरिकको हैसियतले राष्ट्र र जनताको सेवामा अघि बढ्न पनि हार्दिक अनुरोध गर्दछौं । साथै पुराना सदस्यता प्राप्त गरिसकेकाले नविकरण गर्नु भै सक्रिय सदस्यको परिचयपत्र ग्रहण गर्नुहुन अनुरोध गरिन्छ ।

सम्पर्क: नेपाल मानव अधिकार संगठन कीर्तिपुर शाखा कीनपा- १७ (सूर्य चन्द्र फार्मसी प्रा.लि., पाँगा, दोबाटो)

उपाध्यक्ष: श्री बच्चुराम श्रेष्ठ
सम्पर्क नं.: ९८४१६५३५१४

नेपाल मानव अधिकार संगठन
कीर्तिपुर शाखा

नेमकिपाद्वारा क्रान्तिकारी नेता फिडेल क्यास्ट्रोप्रति श्रद्धाञ्जली

भक्तपुर । शुक्रबार दिवंगत हुनुभएका विश्व समाजवादी आन्दोलनका नेता, साम्राज्यवादविरोधी योद्धा तथा क्युवाली क्रान्तिका नायक फिडेल क्यास्ट्रोप्रति विश्वभरबाट श्रद्धाञ्जली आउने क्रम चालु छ । आइतबार नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित)ले क्युवाली कम्युनिष्ट पार्टीका प्रथम सचिव तथा क्युवाका राष्ट्रपति राउल क्यास्ट्रोलाई समवेदना सन्देश पठाउनुभएको छ । सन्देशमा उहाँले फिडेल क्युवाली क्रान्तिका अग्रदुत र क्युवाली समाजवादका अगुवा भएको उल्लेख गर्दै नेमकिपा तथा सम्पूर्ण कार्यकर्ताहरू र नेपालका सबै साम्राज्यवादविरोधी तथा कामदार जनताको तर्फबाट नेता फिडेलप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्नुभयो ।

‘क्युवाली क्रान्ति तथा समाजवादको विजयको निमित्त का.फिडेल क्यास्ट्रोले जीवनको अन्तिम दिनसम्म गर्नुभएको अतुलनीय प्रयत्नले उहाँलाई विश्वकै प्रमुख क्रान्तिकारी नेतामध्ये एक बनायो । विश्वबाट गरिबी र भोकमरी हटाउन, निरक्षरता उन्मूलन तथा वातावरणीय प्रदूषणविरुद्ध उहाँले चाल्नुभएका कदम, विश्वमा व्याप्त अन्यायपूर्ण युद्धविरुद्ध उहाँले गर्नुभएको संघर्षले उहाँलाई विश्वभरि परिचित बनायो ।’, शोक पत्रमा लेखिएको छ ।

अध्यक्ष बिजुक्छेले संरा अमेरिकाले क्युवामाथि थोपरेको क्रुर नाकाबन्दी अन्त्य र

ग्वान्टानामो खाडीमा क्युवाली सार्वभौमिकता फिर्ता गर्ने संघर्षमा कमाण्डर फिडेलको भौतिक अनुपस्थितिबीच पनि क्युवा सफल हुनेमा क्युवाली जनता र सरकारलाई शुभकामना व्यक्त गर्नुभयो । आइतबार सम्पन्न नेमकिपाको केन्द्रीय सेक्रेटारियटको बैठकले सो शोक सन्देश पारित गरेको थियो ।

यसैबीच आइतबार नेपाल मजदुर किसान पार्टी विदेश सम्बन्ध विभागको आयोजनामा क्रान्तिकारी नेता क्यास्ट्रोप्रति श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्न शोक सभा सम्पन्न भयो ।

भक्तपुरको दत्तात्रयमा भएको सभामा बोल्दै नेमकिपा अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित)ले फिडेल क्यास्ट्रो एक अतुलनीय नेता, आत्मविश्वासले भरिपूर्ण योद्धा र कुरा नलुकाई भन्ने प्रष्ट वक्ता भएको बताउनुभयो ।

‘पत्रकार भेटघाट गरेर सशस्त्र विद्रोह गर्ने नेता हुनुहुन्थ्यो फिडेल क्यास्ट्रो ।’, उहाँले भन्नुभयो । प. ज. व. द. सञ्चारमाध्यमहरूले क्यास्ट्रोले क्युवामा धेरै वर्ष शासन चलाएको भनी समाचार सम्प्रेषण गरेको तर त्यो समयावधिमा उहाँले के-कस्ता उपलब्धि गर्नुभयो भन्ने विषयमा केही नलेखेकोमा खेद व्यक्त गर्दै अध्यक्ष रोहितले नेता क्यास्ट्रो कुनै पद पाउन वा प्रचारमा आउन क्रान्तिमा लागेका नभई देश र समाजको हित र जनताको

चेतनास्तर विस्तार गर्नमा जीवन होम्नुभएको बताउनुभयो ।

सन् १९९१ मा संरा संघको महासभाको क्रममा आफू न्यूयार्क जाँदा संरा अमेरिकी जनता र विश्वका नेताहरूले क्युवाली क्रान्तिनायक क्यास्ट्रोप्रति देखाएको सम्मानको स्मरण गर्दै उहाँले महासभाको हलमा क्यास्ट्रो पस्नुहुँदा सबैजसो सहभागीहरू उभेर लामो समयसम्म ताली बजाएर स्वागत गरेको सुनाउनुभयो ।

फिडेल क्यास्ट्रो बस्नुभएको होटलअघि केही मानिसहरूले उहाँको विरोधमा जुलुस निकालेको केही समयभित्रै न्यूयार्कमा क्युवाली क्रान्ति र फिडेलको समर्थनमा ठूलो जुलुस निस्केको स्मरण गर्दै अध्यक्ष रोहितले भन्नुभयो, ‘संरा.अमेरिका भनेको साम्राज्यवादीहरूको मात्र देश होइन बरु साम्राज्यवादविरोधी जनताको भूमि हो ।’

कार्टाहेनामा भएको असंलग्न देशहरूको सम्मेलनमा सहभागी भन्दा पनि सयौं जनताको बीचमा क्यास्ट्रो स-सम्मान

सम्मेलनस्थलमा आउनुभएको अध्यक्ष रोहितले सुनाउनुभयो ।

उहाँले क्युवाली क्रान्ति क्युवाबाट सबै चिकित्सकहरू फिर्ता लगेको तर फिडेल क्यास्ट्रोको सफल नेतृत्वका कारण आज क्युवा संसारकै सबभन्दा बढी चिकित्सक भएको देश बनेको बताउनुभयो ।

ठूला शक्तिसामु डराउनु गलत भएको भन्दै उहाँले कम जनसंख्या भएको, भौगोलिक रूपमा सानो देश भएर पनि क्युवाली संघर्षका कारण संरा अमेरिका बाध्य भएर क्युवासामु झुकेको बताउनुभयो ।

अध्यक्ष रोहितले ख्वप विश्वविद्यालय स्थापना भए अहिले भक्तपुरका प्रत्येक वडामा प्रति २०-२५ घर एक इन्जिनियर तयार भएजस्तै चिकित्सकहरू पनि तयार गर्न सकिने भन्दै भन्नुभयो, ‘तर भक्तपुरकै शासक राजनीतिक दलका कार्यकर्ताहरूको संकीर्णताका कारण ख्वप विश्वविद्यालयको प्रस्ताव अङ्कित गरेको छ ।’

नेमकिपाका केन्द्रीय सदस्य एवं विदेश सम्बन्ध विभागका प्रमुख प्रेम सुवालले क्यास्ट्रोको निधन भएकोमा संसारभरका कामदार जनता शोकमा डुबेका बताउँदै विभिन्न देशका राष्ट्रप्रमुखहरूले क्यास्ट्रोप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली व्यक्त गरिरहेको जानकारी दिनुभयो । उहाँले संरा अमेरिकामा राष्ट्रपति पदमा निर्वाचित भएका डोनाल्ड ट्रम्पले क्यास्ट्रोको कारण जनताले दुःख पाएको झुठ बोलेर शोषणको समर्थन र समाजवादको विरोध गरेको बताउनुभयो ।

नेमकिपाका केन्द्रीय सदस्य एवं काठमाडौं जिल्ला अध्यक्ष नारायण महर्जनले भूकम्पको समयमा क्युवाबाट नेपालसम्म आएर पीडित जनताको सेवा गरिरहेका क्युवाली चिकित्सकहरू केही निजी अस्पतालका सञ्चालकहरूको जालझेलका कारण निर्धारित समयभन्दा अघि नै स्वदेश फर्कनुपरेको बताउनुभयो ।

नेमकिपाका केन्द्रीय सदस्य एवं नेपाल प्राध्यापक समाजका अध्यक्ष सरोजराज गोसाईंले क्युवाली समाजवादको उपलब्धिबारे चर्चा गर्दै क्युवामा संसारकै सबभन्दा उत्कृष्ट शिक्षा र स्वास्थ्य व्यवस्था भएको बताउनुभयो ।

उहाँले क्युवाली चिकित्सक संसारका विभिन्न देशका दुर्गम क्षेत्रहरूमा गएर जनताको सेवा गरिरहेको र

संसारका कामदार जनताको हितका विषयमा क्यास्ट्रोले लगातार संघर्ष गर्नुभएको बताउनुभयो ।

नेमकिपाका केन्द्रीय सदस्य एवं सांसद अनुराधा थापामगरले महिलाहरूको सहभागिता भएको कुनै पनि क्रान्ति विफल नहुने भन्दै फिडेलले क्युवाली क्रान्तिमा महिलाहरूलाई पनि सहभागी बनाएको बताउनुभयो । ‘आज क्युवा संसारकै सबभन्दा बढी महिला सक्रियता भएको देश बनेको छ ।’, उहाँले भन्नुभयो ।

नेपाल क्रान्तिकारी युवा संघका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रकाश थुसाले क्युवा र क्यारेबियाली क्षेत्रमा समाजवादी क्रान्ति गरेर क्यास्ट्रोले उपनिवेशवाद र साम्राज्यवादलाई कमजोर बनाउने काम गर्नुभएको बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा नेपाल क्रान्तिकारी साँस्कृतिक संघका केन्द्रीय अध्यक्ष सुरेन्द्रराज गोसाईं र नेपाल क्रान्तिकारी विद्यार्थी संघका केन्द्रीय अध्यक्ष नीरज लजुले पनि क्यास्ट्रो र क्युवाली क्रान्तिका विषयमा बोल्नुभएको थियो ।

शोकसभामा नेता फिडेलप्रति सहभागीहरूले पुष्पगुच्छा अर्पण गर्नुका साथै उहाँको सम्मानमा एक मिनेट मौन धारण गरेका थिए । कार्यक्रम स्थलमा राखिएको शोक पुस्तिकामा नेमकिपाका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे, केन्द्रीय सदस्य बुद्धिकुमार गोसाईं, प्रेम सुवालगायत सयौं जनताले हस्ताक्षर गर्नुभएको थियो ।

Congratulations

To all Passed B Ed. Third Year Students

1) Bindeshwori Joshi	10) Trishala Maharjan	19) Rekha Pant
2) Binita Paudel	11) Anita Panthi	20) Srijana Tamang
3) Indira Sharma	12) Harihar Prasad Pandey	21) Ujjwal Raj Paudel
4) Jeena Maharjan	13) Harsila Acharya	22) Usha Khadka
5) Kanchan Baidya	14) Kamala Pokhrel	23) Jarina Karki
6) Khushbu Sijali	15) Kewan Keshari Maharjan	24) Bishna Kumari Thapa
7) Renuka Tamang	16) Kumari Anita Bhatt	25) Kamal Bohara
8) Rita Kumari Nyaupane	17) Maya Tiwari	
9) Sanjita Lama	18) Pabitra Pokharel	

Pass Percentage: 73.52

Enrollment Open in 4 Years BBS and B Ed. Programmes

Wide Range of Scholarships, easy & convenient installments facilities are available

Mangal Multiple Campus

Kirtipur-3, Contact: 4330544, 4335560

साहित्य स्तम्भ

चिनाखँ

- पूर्ण वैद्य

जब लखं हे मिल्हवइ

लः न्ह्याक्व हे ख्वाउँ थजु

न्ह्याक्व हे शान्त थजु

वदुने नं स्थानां स्याये मफइगु मि दु

वदुने नं पनां पने मफइगु वेग दु

वइत छयलेगु स्थिति जक न्ह्यःने वयेगव्यु,

वः दुने मिहे मदयेकं

लः गन लः जुयाः च्वनेफु

व ला पलभरं निश्चल च्वापुधि जुइधुंकी

थःदुने थःगुहे चापया वेग मदयकिं

पंगः चुइकाः व गनं न्ह्यने बाःवनेफु

खिउँगु सर्गतं ल्हवइगु मलःनं

असमान व अति दबाब्य

असह्य लखं ल्हवःगु तंया मि ला खः

गनं गुगुं दबाब नं लःयात स्वीकार्य मदु

गन दवाव तच्चः जुइ

अन व क्वानावइ

प्रतिकारे वया प्रत्येक अणुं मि ल्हवयेफु

अन्ततः व थः हे च्यायेगु व च्याकेगु तत्वया हे योग खः

जव लखं हे मि ल्हवइ

धाः, व स्थितिइ,

व मि स्याइम्ह हे सु ?

कीर्तिपुर नगरपालिका.....

दिनु भई निर्देशिका भन्दा बाहिर जान नसक्ने भएकोले समस्या भएको स्वीकारेका थिए ।

कीर्तिपुर नपा वडा नं. ९, १०, ११ र १२ पाँगा गढपखालभित्र तत्कालिन बालकुमारी गाविस हाल वडा नं. ११ र १२ मा नापी भएको अनुसार ११ र १२ का केही घरको लालपुर्जा वितरण भैरहेको र ९ र १० तत्कालिन विष्णुदेवी गाविसमा नापी नभएकोले पुर्जा दिने कार्य नभएको हो ।

भूकम्प पीडितले मंसिर १५ गतेसम्म वडा नं. ९ मा ४९ जनाले, १० मा ४२ भने ११ मा ९५ जना र १२ मा ९४ जनाले मात्र सम्झौता गरेको फोकल पर्सन ई. कृष्णभोला महर्जनले बताएका छन् ।

अहिलेसम्म १९४५ जनाले सम्झौता गरिसकेका छन् भने ११७० जनाले नाम छुटेको गुनासो दर्ता गरेका छन् ।

भूकम्प प्राविधिक पुनःमूल्याङ्कनले वडा नं. ९ मा १५२, १० मा १५४, ११ मा २१७ र १२ मा २०४ जनाको अनुदान सूचीमा नामावली प्रकाशित भएको थियो ।

देशविरोधी.....

‘नेपाल भन्नु संवेदनशील बन्दै जाने हो ?’ भन्ने प्रश्नमा उहाँले भन्नुभयो, ‘देश संवेदनशील बन्दै जानेछ र नेपाली जनताले संघर्ष गर्न जरूरी छ ।’

जनता आन्दोलित हुँदा नेपाली देखिने र अरूबेला भारतीय देखिने अवसरवादी राजनीतिक दल

र नेताहरूदेखि सचेत रहनुपर्ने बताउँदै अध्यक्ष बिजुक्छेले देशभक्तिपूर्ण संघर्षबाहेक नेपाली जनतासामु अर्को बाटो छैन भन्नुभयो ।

सोही कार्यक्रममा लेखक एवं विश्लेषक डा. सुरेन्द्र केसीले नेपालमा राजनीतिक अस्थिरता कायमै राख्ने ग्रायण्ड डिजाइनमा नेपालको राजनीति परेको बताउनुभयो ।

विदेशी हस्तक्षेप र चलखेल रहेसम्म नेपालमा राजनीतिक विकास र स्थिरता सम्भव नभएको उहाँले बताउनुभयो ।

संविधान संशोधन.....

भक्तपुरको च्याम्हासिंहबाट सुरु भएको जुलुस नगर परिक्रमा गरेर सूर्यबिनायकमा पुगेर विरोधसभामा परिणत भएको थियो ।

विरोध सभामा नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सुरेन्द्रराज गोसाईंले भारतीय हस्तक्षेपविरुद्ध नेपाली जनता लामो समयसम्म लडिसकेको र अबै पनि लामो समय लड्न तयारी भएको बताउनुभयो ।

उहाँले भारतीय शासक वर्गको इसारामा संविधान संशोधन गर्नु नेपाली जनतालाई कुनै हालतमा स्वीकार्य नहुने बताउनुभयो ।

‘हिन्दी भाषालाई नेपालको भाषा बनाउने निर्णय नेपाली जनतालाई कदापि मान्न सकिदैन ।’, गोसाईंले भन्नुभयो ।

नेपाल क्रान्तिकारी युवा संघका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रकाश थुसाले

नेपाली जनता नेपालको लेण्डुप दोर्जे को हो भन्ने कुरामा क्रमशः प्रस्ट हुँदै गएको बताउनुभयो ।

उहाँले शासक दलका नेताहरू सरकारको निम्ति देश बेचन प्रतिस्पर्धा गरिरहेकोमा आक्रोश पोख्नुभयो । थुसाले भन्नुभयो, ‘तराई नेपालबाट टुक्राउने लक्ष्य बोकेर प्रचण्ड सरकारमार्फत भारतले संविधान संशोधन प्रस्ताव दर्ता गराएको हो ।’

नेपाल क्रान्तिकारी विद्यार्थी संघका अध्यक्ष नीरज लवजूले सरकारले प्रस्ताव गरेका कुनै पनि विषयले नेपाली जनताको

हित नहुने बताउनुभयो ।

उहाँले सत्तासीन दलमा रहेका देशभक्त कार्यकर्ताहरूले देश बचाउन आफ्नो पार्टी नेतृत्वविरुद्ध विद्रोह गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो ।

‘हामी संविधान कार्यान्वयनको पक्षमा छौं । तर संविधान कार्यान्वयनको नाममा भारतको आदेशलाई मानेर संविधान संशोधनलाई मान्न सकिदैन ।’, अध्यक्ष लवजूले भन्नुभयो ।

कार्यक्रममा नेत्राविसंघका केन्द्रीय सचिव नरेश खत्री र नेत्रायुसंघका केन्द्रीय कोषाध्यक्ष महेन्द्र बखुन्छेले पनि बोल्नुभएको थियो ।

डा. गोविन्द केसीको समर्थनमा देशव्यापी अस्पताल बन्द

१५ औं दिन

काठमाडौं । डा. गोविन्द केसी महाराजगन्जस्थित टिचिङ्ग अस्पताल परिसरमा १० औं पटक आमरण अनशन बसेको १९ औं दिनसम्म पनि राज्यले सम्बोधन नगरेपछि देशभरका अस्पतालहरूको संगठनले डा. केसीको समर्थनमा २ दिन इमर्जेन्सी बाहेक सबै सेवाहरू बन्द गर्ने घोषणा गरेका छन् ।

डा. केसीको समर्थनमा काठमाडौं लगायत देशभरका

डाक्टरहरूले सडकमा ओर्लेर सरकारलाई दवाव दिइरहेको छ । डा. केसीले यो १० औं पटकको अनशनमा बरिष्ठताका आधारमा १९ औं दिनसम्म पनि राज्यले डिन नियुक्ति नगरेको भन्दै चिकित्सा माफिया त्रिविकी उपकुलपति तीर्थ खनियाँलाई बर्खास्त गर्नुपर्ने प्रमुख माग रहेको छ ।

बिहीबारसम्म पाँचौं पटक राज्यसँग वार्ता गरेपनि बिना निष्कर्ष टुङ्गिएको थियो ।

"न्यूनतम शुल्कमा गुणस्तरीय शिक्षा, SS College को प्रतिवद्धता"

ADMISSION OPEN

BBS (13th Batch)
BA (10th Batch)
BSW (4th Batch)

English + Nepali Medium

Total Seats: 120

Admitted Seats: 105
Remaining Seats: 15

Anusha Maharjan

I am +2 topper of this College,
I have choosen the same college for
Bachelor Level because of nothing
but a quality education.
What about you.....?

Class Beginning: Thursday, Mangsir 16th 2073

700+ Students

Special Scholarship
on
25th Anniversary
(SILVER JUBILEE)

First & Best Community College of Kirtipur

Shahid Smarak College

Nayabazar, Kirtipur Entrance Gate

Phone No. 01-4333937/ 01-4330279

विकल्प सहकारीको सोह्रौं साधारण सभा सम्पन्न

कीर्तिपुर । विकल्प सहकारी संस्था लि. को सोह्रौं वार्षिक साधारण सभा मंसिर ११ गते शनिबार मंगल उच्च माविमा सम्पन्न भयो ।

सभाको उद्घाटन संस्थाका ज्येष्ठ सदस्य टीकाराम महर्जनले १६ वटा मैनबत्तीमा दीप प्रज्ज्वलन गरी गर्नुभएको थियो । त्यसक्रममा प्रमुख अतिथि महर्जनले विकल्प सहकारीको शेयरसदस्यहरूको हितमा क्रियाशील रहनु र कीर्तिपुरवासीको १६१८ सदस्यहरूको स्वास्थ्य बीमा गरी सामाजिक सेवामा लागेकोमा प्रशंसा गर्नुभयो ।

संस्थाका सल्लाहकार श्याम श्रेष्ठले महिला सशक्तिकरणमा विकल्पको योगदान स्मरणीय रहेको अवगत गराउनुभयो ।

सभामा संस्थाका अध्यक्ष अशोक भन्सारीले संचालक समितिको तर्फबाट वार्षिक प्रतिवेदन

पेश गर्नुभएको थियो । नियमित बचत गर्ने बानीको विकास, आपतमा सहयोग, व्यवसाय र स्वरोजगारीको आवश्यकताको बेलामा सुलभ ऋण, स्वास्थ्य बीमा, स्वास्थ्य सहकारी आन्दोलन, महिला सशक्तिकरण अभियान, फजुल खर्च, सामाजिक आन्दोलनमा सहभागिता उद्देश्य बाँकी २०५७ मा विधिवत स्थापना भएको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ ।

१६ औं वार्षिकोत्सवसम्म कुल शेयर पूँजी १,३१,६५,२०० रुपैयाँ पुगेको छ

भने निक्षेप संकलन रु.३,६१,३६,९४४।- र ऋण प्रवाह रु.४,१४,४२,२४८।- रहेको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ ।

सभामा कोषाध्यक्ष शंकर अन्सारीको वार्षिक आयव्यय विवरण पेश गर्नुभएको थियो ।

संस्थाका अध्यक्ष अशोक भन्सारीको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा श्रीपञ्चमी साकोसका जुजुमान मानन्धर, दिलीप महर्जन, कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीय सहकारीका दिल बहादुर महर्जनलगायतले बोल्नुभएको थियो ।

मिजन कीर्तिपुरको नवौं वार्षिक साधारण सभा सम्पन्न

कीर्तिपुर । मिजन कीर्तिपुर बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को नवौं वार्षिक साधारण सभा मंसिर ११ गते कृष्ण क्याटरिङ्ग हलमा सम्पन्न भयो ।

डिभिजन सहकारीका लिलानाथ मिश्रले पानसमा दीप प्रज्ज्वलन गरी उद्घाटन गरिएको सो सभामा उहाँले सहकारी संस्था शेयर सदस्य, स्थानीयको हितमा सहकार्य गरी अगाडि बढ्नुपर्ने बताउनुभयो ।

संस्थाका अध्यक्ष

राममान सिंहले वार्षिक प्रतिवेदन र कोषाध्यक्ष विद्यालक्ष्मी महर्जनले आर्थिक प्रतिवेदन पेश गर्नुभएको थियो ।

राममान सिंहको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा भी

पासा पुचःका गोपाल श्रेष्ठ, सल्लाहकार कृष्णभक्त महर्जन, शेयर सदस्य जितेन्द्र महर्जन, उपाध्यक्ष समिर महर्जन र श्रीकृष्ण तण्डुकारले पनि बोल्नुभएको थियो ।

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

जन्म:
वि.सं. १९९३

स्वर्गारोहण:
वि.सं. २०७३/०७/२९

स्व. पूर्ण बहादुर महर्जन

यस विद्यालयका व्यवस्थापन समितिका संस्थापक अध्यक्ष
श्री नन्दबहादुर महर्जनका काका एवं विद्यालयका प्रिन्सिपल
श्री श्यामसुन्दर महर्जनका काका वाजे **श्री पूर्ण बहादुर महर्जन**को
आकस्मिक निधन भएकोमा दुःख व्यक्त गर्दै
दिवंगत आत्माको चीरशान्तिको कामना गर्दै
हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं ।
यस दुःखद घडीमा शोक सन्तप्त परिवारजनमा धैर्यधारण गर्ने शक्ति मिलोस् भनी
हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछौं ।

पाँगा माध्यमिक विद्यालय

सहिदपथ, पाँगा

किन पोल्छ पिसाब ?

शरीरमा रहेको अनावश्यक तत्व पिसाब र पसिनाका माध्यमबाट बाहिर निस्कन्छन् । साधारण अर्थमा मिर्गौलाको माध्यमद्वारा शरीरमा रहेका विकारपदार्थ बाहिर निकाल्ने प्राकृतिक प्रक्रिया पिसाब हो । पिसाब महसुस भएको एक, दुई मिनेटभित्रै फ्याँक्नुपर्छ । पिसाब थैलीमा पिसाब भरिनेबित्तिकै स्नायुप्रणालीको संकेतमार्फत मस्तिष्कमा जानकारी पुग्छ र पिसाब फेर्न मन लाग्छ ।

सामान्यतया एक दिन अर्थात् चौबीस घण्टाको अवधिमा स्वस्थ मानिसको शरीरमा १५ सय देखि २ हजार मिलिलिटर पिसाब बन्छ । तर, पानी कम खाने वा धेरै खानेमा यो संख्यामा केही तलमाथि हुनसक्छ । स्वस्थ मानिसको पिसाब थैलीको क्षमता भनेको २ सयदेखि ३ सय मिलिलिटरसम्मको हुन्छ । उक्त थैली भरिनेबित्तिकै मानिसलाई पिसाब फेर्न मन लाग्छ । सोभो अर्थमा हेर्दा पनि औसतमा १५ सय एमएल पिसाब निस्कने मानिसहरूले दैनिक पाँचपटक पिसाब फेर्नुपर्ने हुन्छ ।

एक दिनमा एउटा मानिसले ४ देखि ६ पटकसम्म पिसाब फेर्छ भने त्यसलाई सामान्य रूपमा लिन सकिन्छ । तर, त्योभन्दा धेरै र कम पिसाब आउँछ भने त्यसलाई समस्याका रूपमा लिन सकिन्छ । पिसाब कम आउनुको कारण मानिसले कम मात्रामा पानीको सेवन गरेर पनि हुनसक्छ । कम पानी पिउँदा पिसाब थैलीमा संक्रमण हुने खतरा रहन्छ । यस्तै पिसाब लाग्दा लामो समयसम्म रोक्दा पनि पिसाब थैली तथा नलीमा संक्रमण हुन सक्छ । सामान्यतया पिसाबको रंग हल्का पहेँलोदेखि अलि गाढा पहेँलोसम्म हुन सक्छ । यदि अचानक पिसाब पहेँलो आएको छ र पानी खानेबित्तिकै पहेँलोपन हराउँछ भने चिन्ता गर्नुपर्दैन । तर, एकभन्दा बढी दिन यस्तो भयो भने स्वास्थ्यमा समस्या निम्तिएको हुन सक्छ ।

पिसाब थैली तथा नलीमा संक्रमण हुँदा पिसाब फेर्दा पोल्ने, दुख्ने, पिसाब लाग्नेबित्तिकै गैहाल्नुपर्ने, पिसाबलाई रोक्नै नसक्ने, पिसाब गन्हाउने, रगत देखिने, छिनछिनमा पिसाब लाग्ने, राती सुतेको समयमा पनि पिसाब लागिरहने, पिसाब लागेजस्तो हुने तर शौचालयमा जाँदा थोरै मात्र आउने जस्ता लक्षण देखा पर्छ । पिसाबको संक्रमण पुरुषको तुलनामा

महिलामा धेरै हुने गर्छ । महिलाको पाठेघर र पिसाब थैली एकदमै नजिक रहेको तथा पुरुषको तुलनामा महिलाको पिसाब नली निकै छोटो भएका कारण महिलालाई धेरै सताउँछ ।

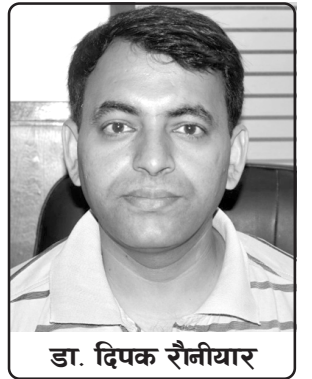
संक्रमणका कारण पिसाब थैलीको भित्रको म्युकोज (थैलीको भित्रपट्टी रहेको झालाजस्तो भाग) मा घाउ बनेको हुन्छ । सामान्यतया पिसाब एसिडिक हुने हुँदा उक्त घाउमा पिसाब पर्दा पोल्ने समस्या देखिन्छ । पिसाबको माध्यमबाट बाहिर निस्कने विकार (क्रिस्टल) सियोजस्ता हुन्छन् । कम पानी सेवन गरेमा उक्त क्रिस्टलले पिसाब थैलीमा घोचछ र दुख्न थाल्छ । उक्त घोचाइ बढ्दै जाँदा घाउ हुन्छ र थप समस्या निम्तिने गर्छ ।

पिसाब थैली तथा नलीमा हुने कुनै पनि संक्रमणले थैली र नलीको भित्तामा घाउ बनाउने हुँदा उक्त घाउमा एसिडिक पिसाब पर्दा पोल्ने र दुख्ने समस्या हुन्छ । सामान्यतया जुनसुकै संक्रमणका कारण संक्रमण भएको क्षेत्र र वरपर रातो हुने, सुनिने, तातो हुने, दुख्ने र सामान्य कार्यमा अवरोध सिर्जना हुन्छ । पिसाबको संक्रमणमा पनि यही समस्या देखापर्ने हो ।

सरसफाइको कमी, सन्तुलित आहारको कमी, अन्य संक्रमणका कारण कहिलेकाहीँ पिसाब एसिडिकबाट अल्कोलाइन बन्छ । पिसाब अल्कोलाइन हुँदा ब्याक्टेरियाले हुर्कने राम्रो वातावरण पाउँछन् र संक्रमणले तुरुन्तै समातिहाल्छ । यस्तो अवस्थामा पिसाबमा क्रिस्टल बन्ने सम्भावना पनि अत्यधिक रहन्छ । संक्रमणका कारण पिसाब गन्हाउने समेत हुन्छ । चिकित्सकीय भाषामा यस्तो समस्यालाई प्युरिया भनिन्छ । संक्रमणले नाइटोमुनि समेत दुखाउँछ ।

पिसाबमा रगत आउनुको कारण भनेको संक्रमणले बनाएको घाउमा रहेका नसा च्यातिएर वा फुटेर नै हो । रगत नै आउने अवस्थामा आएका बिरामीले चिकित्सक कहाँ पुगेर उपचार थालिहाल्नुपर्छ । पिसाबमा रगत आएको छ तर दुख्दैन भने अनावश्यक मासु पलाएको कारणले हुने गर्छ ।

पिसाब नली तथा थैलीमा संक्रमण हुनुको कारणमा व्यक्तिगत सरसफाइको कमी, यौनांगको सफाइमा ध्यान नदिनु, यौन सम्पर्क, अन्य संक्रमण, पानीको कम सेवन, अशुद्ध पानीको

डा. दिपक रौनीयार

सेवन, पिसाब फेरिसकेपछि पूरै ननिस्कनु नै हो । संक्रमण गराउने ब्याक्टेरिया आकाश तथा पातालबाट आउने नभई पिसाब तथा पिसाब थैलीबाट नै आउने हो । सामान्यतया एक मिलिलिटर पिसाबमा एक सयदेखि एक हजार ब्याक्टेरिया छ भने त्यसले कुनै असर गर्दैन तर त्यो संख्या बढेर पाँच गुणा बढी भयो भने समस्या निम्तिने गर्छ । पानीको सेवन कम गर्दा पनि ब्याक्टेरियाको संख्या बढ्ने खतरा रहन्छ । त्यस कारण गर्मी क्षेत्रमा डिहाइड्रेसनको समस्या भयो भने पनि पिसाबको संक्रमण हुन्छ । मानिसहरूमा विभिन्न समस्याका कारण रोगप्रतिरोधात्मक क्षमता कम भएको समयमा पिसाबको संक्रमण बढी हुन सक्छ । यसका साथै मिर्गौला तथा पिसाब थैलीमा हुने पत्थरी, गर्भवती, मेनोपोज भएका महिला, मधुमेह, क्याथेटर राखिएको मानिस, जन्मजात समस्या तथा विभिन्न केमिकलको प्रयोगका कारणले पनि पिसाबमा समस्या निम्त्याउन सक्छ ।

पिसाबको संक्रमणबाट जोगिनका लागि प्रशस्त मात्रामा पानी पिउने, अमिलो फल जस्तै कागती, मौसम, सुन्तला खाने । यी फलमा साइट्रस एसिड हुन्छ जसले मूत्र संक्रमण गराउने जिवाणु नष्ट गर्न सहयोग गर्छ । यस्तै यौनांगको सरसफाईसँगै व्यक्तिगत सफाइमा ध्यान दिने, शुद्ध पानी पिउने, नुहाउँदा तेल लगाएर नुहाउने तथा पिसाबको विभिन्न समयमा जाँच गर्ने गर्नुपर्छ । पिसाब पोलेकोजस्तो अनुभव हुनेबित्तिकै मानिसहरू आफूखुसी एन्टिबायोटिक खान्छन् । त्यो सरासर गलत काम हो । पिसाबको संक्रमणलाई सामान्य रूपमा लिएर हेलचेक्राई गर्दा गम्भीर समस्या निम्तिने खतरा रहन्छ । यस्तो समस्या भएमा पिसाबको ल्याब परीक्षण गराउने र चिकित्सकको सल्लाहबमोजिम मात्र औषधि खाने गर्नुपर्छ ।

- स्वास्थ्यखबर पत्रिका

गणेशमान स्मृतिमा रक्तदान

कीर्तिपुर । जनआन्दोलन २०४६ का सर्वोच्च कमाण्डर गणेशमान सिंहको १०१ औं जन्म जयन्तीको अवसरमा कीर्तिपुर नगाउँ दोबाटोमा रक्तदान तथा स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम शनिबार सम्पन्न भयो ।

नेपाली काँग्रेस कीर्तिपुर नगरसमितिको आयोजनामा भएको कार्यक्रममा ६१ जना रक्तदाताहरूले रक्तदान गरेका थिए । रक्तदान कार्यक्रमको उद्घाटन सांसद

प्रकाशमान सिंहले गर्नुभएको थियो । नगर सभापति कृष्णमान डंगोलको सभापतित्वमा भएको

कार्यक्रममा जिल्ला सचिव राजकुमार नकमी, सांसद राजन केसीलगायतले बोल्नुभएको थियो ।